

Jak patrně, vliv Římské úmluvy, především na Nařízení Řím I, je veliký. Autoři Nařízení Řím I se nechali inspirovat například dlouhodobě prověřeným principem univerzality, či principem, který chrání svobodnou vůli smluvních stran, tedy svobodné volby práva stranami. Určitý posun u Nařízení Řím I lze spatřovat například v možnosti volby práva nestátního původu či v úpravě imperativních ustanovení, jakož i v samotném faktu, že nová úprava je nařízením, tedy sekundárním pramenem evropského práva se všemi výhodami, o kterých již bylo zmíněno. Důležitým krokem je též do Nařízení Řím I zabudování některých směrnic (např. o pojistné smlouvě), což alespoň částečně zjednodušuje a zpřehledňuje dnes velmi rozsáhlé *acquis communautaire*. Otázkou je, jak kvalitně se toto zabudování zdařilo. Kriticky je třeba hledět především na úpravu určení práva při neexistenci volby práva stranami. I když Nařízení Řím I určitý posun přineslo, především ve výčtu rozhodných práv pro určité typy smluv, rozpaky jistě přinese ne zcela jasná úprava tzv. únikové doložky a pravděpodobně opět bude předmětem diskuzí, jak tuto úpravu správně aplikovat. Autorský tým Nařízení Řím II se zjevně nechal inspirovat právní úpravou smluvních závazkových vztahů. Důležitá je i zde ochrana slabších smluvních stran, je zajištěna svobodná volba práva, podobnost najdeme také v úpravě imperativních ustanovení, únikových doložek, atd. Je samozřejmé, že rozdílná povaha mimosmluvních závazkových vztahů musí přinést i určité rozdíly v právní úpravě, ale obecně je sledována koncepce úpravy Římské úmluvy, potažmo Nařízení Řím I. Harmonizace mezinárodního práva soukromého v rámci Evropské unie se poměrně rychle rozvíjí. Především právní úprava závazkových vztahů je předmětem zvýšené pozornosti, protože se jedná o jednu z nejčastěji užívaných právních oblastí. Jak je z výše uvedeného patrné, evropská legislativa se prozatím soustředí na harmonizaci kolizní úpravy, samotná úprava závazkových vztahů je tedy nadále předmětem úpravy práva členských států. Další vývoj harmonizace a jednotné aplikace předpisů mezinárodního práva soukromého vůbec bude záležet i na postojích Velké Británie, Irsko a Dánska. Např. Velká Británie, jak již výše uvedeno, bude nadále aplikovat Římskou úmluvu na úkor Nařízení Řím I. Tato nejednotnost v přístupu různých členských států může být do budoucna problémem. Další otázkou je kam až může komunitární právo zajít a kdy je jeho použití ještě legitimní. Dnes tato diskuse nabývá čím dál tím více na intenzitě a bude záležet jak na přístupu členských států, tak jejich občanů, jak dalece bude možné úpravu závazkových vztahů harmonizovat. Netřeba zdůrazňovat, že v současné době velkého tempa integrace, některé oblasti úpravy již svou fragmentární povahou nestačí a kolizní úprava, spočívající v pouhém výběru rozhodného práva, už se často nejeví být tím pravým řešením, když je poté nutno orientovat se ve velkém počtu různých národních právních řádů. Jako jedním z východisek se ukazuje být radikální řešení, které spočívá ve zpracování společného evropského občanskoprávního a obchodněprávního smluvního „kodexu“. Samozřejmě existují mnohá pro a proti pro takovou radikální změnu¹⁰¹ a jen čas ukáže, kterým směrem se vývoj evropského mezinárodního soukromého práva bude ubírat.